

نگاهی به زندگی و آثار نورمن ویزدم
کمدین برجسته‌ی انگلیسی

مرا نخدان نورمن!

هنرمندانی هستند که راه‌فتنشان، لیخندشان و به‌طور کلی تمام حرکات فیزیکی‌شان سرشار از خنده و طنز است و با رفتارشان سادی و سرزندگی برای مردم به ارمغان می‌آورند. بعضی از افراد ذاتاً کمدین هستند و برای خندانیدن مردم به دنیا می‌آیند و زندگی می‌کنند، همه‌ی افراد چنین هنری را ندارند. این هنرمندان روز به روز مشهور می‌گردند تا این‌که به شهرت جهانی می‌رسند و در کشورهای مختلف جهان شناخته شده و نمایش‌هایشان زبانزد خاص و عام و جوان و پیر می‌شود و همه از هر قشری به تماشای فیلم‌های آنان علاقه پیدا می‌کنند. منظور از بیان این مقدمه‌ی کوتاه اشاره به شخصیت کمدینی است که بیش‌تر مردم او را می‌شناسند و فیلم‌هایش را دیده‌اند؛ بله، می‌خواهیم در این نوشتار به شرح زندگی کمدین معروف «نورمن ویزدم» بپردازیم.

مهدی فلاح‌صابر

دوران کودکی

در یک خانواده‌ی بسیار فقیر در منطقه‌ی پادینگتون شهر لندن، در ۴ فوریه‌ی سال ۱۹۱۶، پسری چشم به جهان گشود که نامش را «نورمن» نهادند. او دومین فرزند خانواده بود و یک برادر بزرگ‌تر از خود داشت. پدر و مادر نورمن با هم رابطه‌ی خوبی نداشتند و تمام اوقاتشان را به دعوا یا یکدیگر می‌گذراندند. مادر خانواده که از فقر و تنگدستی به ستوه آمده بود، هنگامی که نورمن ۹ ساله شد، خانه را ترک کرد و بی‌اعتنا به دو پسر کوچکش از همسرش جفا شد و آنان را به حال خود رها نمود. از آن به بعد پدر مسئولیت نگهداری از بچه‌ها را به عهده گرفت، اما نورمن و برادرش که دو سال از او بزرگ‌تر بود از این وضعیت راضی نبودند. پدر نورمن راننده‌ی کامیون بود و نورمن را از همان نه سالگی با خود به این شهر و آن شهر می‌برد؛ در واقع نورمن شاگردش شده بود. او با وجود سن کمش مجبور بود در سرما و گرما، شب و روزه به دنبال پدرش برود، زیرا در خانه کسی نبود که کنارش بماند و از او نگهداری

کند. نورمن در ۱۱ سالگی به امید این که بتواند زندگی بهتری برای خود دست و پا کند از خانه فرار کرد. او برای سیر کردن شکمش به کارهای مختلفی مانند پادویی، روزنامه‌فروشی، پیشخدمتی و ظرفشویی در رستوران‌ها دست زد، اما از آن‌جا که به درس علاقه داشت با تلاش زیاد توانست در کنار کار به مدرسه نیز برود، ولی از عهده‌ی هزینه‌ی تحصیل و سیر کردن شکمش برنیامد. پس در ۱۳ سالگی برخلاف میل باطنی‌اش مدرسه را ترک کرد و موفق شد در یک معدن زغال‌سنگ کار پیدا کند؛ هرچند که سن و سالش برای چنین کارهای سختی کم بود.

درخشش هنری

نورمن ویزدم بعد از مدت‌ها کار در حرفه‌های مختلف سرانجام وارد ارتش شد و به عنوان یک نظامی ارتش انگلیس به هند اعزام گردید. او در آن محیط خشک و نظامی به یک مسئله‌ی مهم پی برد که سبب دگرگونی زندگی‌اش شد. نورمن دریافت که روحیانش با این محیط خشک،

مقرراتی و نظامی، نامأنوس و ناسازگار است. او هم‌چنین در فضای نظامی گری ارتش متوجه شد که استعداد زیادی برای خندانیدن مردم دارد و می‌تواند با حرکات و رفتار هنرمندان‌اش آنان را دلشاد نماید. پس در اواخر سال ۱۹۳۶ یعنی در ۲۱ سالگی تصمیم گرفت ارتش را ترک کند. نورمن توانست در مدت بسیار کوتاهی استعداد نهفته‌اش را شکوفا کند و به همگان نشان دهد؛ دو سال بعد، در سال ۱۹۳۸، به تلویزیون انگلیس راه یافت و به این ترتیب چهره‌ی کمدی او را همه مشاهده کردند و طرفداران بسیاری پیدا کرد. او هنرمند بودنش را به اثبات رساند و تا اندازه‌ی زیادی موفق شد در همان سال نورمن نخستین فیلم کمدی‌اش را با نام «قرار ملاقات یک آدم رؤیایی» بازی کرد. با این‌که این اولین تجربه‌اش بود، اما با استقبال بی‌نظیر مردم روبه‌رو شد و همین امر او را تشویق کرد تا فیلم‌های دیگری را هم اجرا نماید. او برای این که چهره‌ی کمدی‌تری داشته باشد برای خود لباسی طراحی و تهیه نمود؛ کلاهی پشمی و لب‌باز بر سر می‌گذاشت، کت کوتاهی بر تن

به خنده وارد؛ خودش نیز به این مسئله افتخار می‌کند. در حال حاضر او خود را نیمه‌بازنشسته کرده است، اما با این که به سن کهولت رسیده هنوز هم مردم را می‌خنداند.

خصوصیات اخلاقی

او عاشق خنداندن مردم بود؛ اکنون نیز که ۸۶ سال دارد، هم‌چنان مشغول خنداندن مردم است. نورمن با وجود سن بالا بدنی سلامت دارد و دلیل سلامتی‌اش را استفاده نکردن از مشروبات الکلی و سیگار می‌داند؛ او می‌گوید: «تا به حال سیگار نکشیدم و نوشابه‌های الکلی نخوردم، چرا که می‌خواهم بیش از صد سال عمر کنم. از شاد کردن دیگران لذت می‌برم؛ خودم هم سعی می‌کنم همیشه روحیه‌ی شادابی داشته باشم». نورمن همواره نقش یک مرد صادق و ساده را بازی می‌کند و بیش‌تر با حرکات فیزیکی‌اش خنده‌آور می‌شود. چشمان آبی او به جذابیت صورتش کمک کرده است. نورمن تا کنون پنج دهه به فعالیت هنری‌اش در انگلیس ادامه داده است؛ البته او فقط در آن‌جا به اجرای نمایش‌های کمدی نپرداخته، بلکه به روسیه، چین، آمریکا، کشورهای اروپایی و به‌تازگی آلبانی سفر کرده و مردم را سرگرم نموده است؛ او عاشق مردم است. نورمن با جثه‌ی کوچکش لباس معروف خود را بر تن می‌کند و به اجرای نمایش می‌پردازد؛ در بیش‌تر فیلم‌هایش «جری دسموند» نیز او را همراهی می‌کند. جری قد بلندی داشت و این دو با هم کامل‌کننده‌ی فیلم‌های کمدی بودند نکته‌ی جالب این که نورمن ویزدم در سال ۱۳۴۰ به ایران آمد زیرا در ایران فیلم‌های طرفداران بسیاری داشته و دارد. او به ایران سفر کرد تا با طرفدارانش ملاقات کند و با استقبال زیادی هم روبه‌رو شد. ■

۱۹۵۸ در لندن آوازهایی با نام «عزیزم، عزیزم» و «عمه‌ی چارلی» را آرایه داد. نورمن در سال ۱۹۶۵ در تئاتر انگلیس به اجرای چند نمایش کمدی پرداخت؛ در همان سال به نیویورک سفر کرد و فیلم «قدم‌های شاد» را بازی کرد. او در مصاحبه‌ی در تلویزیون آمریکا ابراز نمود که در این کشور آزادی بیش‌تری برای آرایه‌ی مهارت‌هایش داشته، زیرا کمپانی‌های هالیوود از او حمایت کردند. نورمن در سال ۱۹۹۲ در فهرست بهترین مردان کمدی انگلیس، در رأس «بن‌هی» و «فرانکی هورد» (که اکنون از دنیا رفته‌اند) جای گرفت. او بعد از بازی در فیلم «ایکس دوپل» در نقش یک گانگستر، آلبومی از فیلم‌هایش را به نام «دنیای ویزدم» آرایه داد و با تهیه‌ی این آلبوم پنجاهمین سالگرد فعالیت هنری‌اش را جشن گرفت. نورمن فیلم‌هایش را طی سال‌های ۱۹۵۳ تا ۱۹۹۴ در استودیو بین‌وود تهیه کرد. او این استودیو را دوست داشت، چرا که توانسته بود به موفقیت‌های چشمگیری دست یابد. نورمن ویزدم در سال ۱۹۹۵ به آلبانیا سفر کرد و مهمان وزیر فرهنگ و هنر آن‌جا شد و به او چندین نشان افتخار اهدا گردید. از دیگر جوایز مهمی که نورمن به خاطر کارهای هنری‌اش دریافت کرده، جایزه‌ی با نام «تونی» در سال ۱۹۶۷ است. در سال ۱۹۹۷ دولت انگلیس یک نشان شجاعت و لیاقت به او اهدا نمود. رادیو BBL نیز به مناسبت ساخت و اجرای فیلم‌های کمدی، برای نورمن جشن گرفت و جوایزی اهدا کرد؛ هم‌چنین برای ۵۰ سال خنداندن مردم، در مرکز شهر لندن از او تقدیر شد. در آستانه‌ی سال ۲۰۰۰ نورمن به دلیل خنداندن مردم و تهیه، ساخت و اجرای فیلم‌های جالب کمدی از ملکه الیزابت لقب سر یا شوالیه را دریافت کرد. او چنین قدرت و هنری را دارد که عیوس‌ترین مردم را

می‌کرد و کراواتی کوتاه و کج و موج به دور گردنش می‌پست. باجه‌های شلوارش نیز کوتاه بود. با این لباس خنده‌تر شده بود و مردم بیش‌تر دوستش داشتند و لذت می‌بردند. وقتی نورمن متوجه شد مردم لباسش را پسندیدند، تصمیم گرفت همیشه با همین لباس مضحک و مسخره نقش بازی کند. مردم تصاویر نورمن را روی دیوار خیابان‌ها چسباندند و علاقه‌ی خود را نسبت به او نشان دادند. در سال ۱۹۵۳ نورمن با بازی در فیلم «در دسر در فروشگاه» به شهرتی جهانی رسید. او در دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ در چندین فیلم کمدی با نام‌های «قطعه‌ی اوج در دنیا»، «سر بزنگاه»، «تعقیب یک ستاره»، «مرد با اهمیت»، «سحر خیز»، «یک گردش خوب» و ... ایفای نقش نمود؛ در واقع، با نمایش این فیلم‌ها در این دو دهه بود که او به لوج موفقیت دست یافت. نورمن تمام فیلم‌هایش را بر اساس مشارکتی که در دوران کودکی و نوجوانی انجام داده بود به صورت طنز اجرا می‌کرد. در حقیقت او می‌خواست همراه با طنز و خنده مسایل و مشکلات جامعه را به نقد بکشد. بیش‌تر فیلم‌های نورمن سیاه و سفید پخش می‌شد؛ البته در آن زمان همه‌ی فیلم‌ها به این صورت بود اما از سال ۱۹۶۵ به بعد فیلم‌هایش به طریقه‌ی رنگی پخش گردید. با این کار مردم بیش‌تری جذب فیلم‌های او شدند، چرا که فیلم‌های رنگی آن هم از نوع کمدی برایشان تازگی داشت.

دیگر فعالیت‌ها

نورمن در فیلم‌هایش آواز نیز می‌خواند. او که در دوران جوانی صدای دلنشین و گرمی داشت، در سال ۱۹۵۴ آواز «مرا نخندان نورمن» را خواند که مورد استقبال مردم قرار گرفت. در ۱۹۵۷ آوازی به نام «نورمن احمق» را اجرا کرد و در

فیلم‌شناسی: قرار ملاقات یک آدم رویایی، در دسر در فروشگاه، یک گردش خوب، مرد لحظه‌ها، نقطه‌ی اوج در دنیا، سر بزنگاه، میخ مربع، تعقیب یک ستاره، سحر خیز، پرنده‌ی صبحگاهی، مرد ساندویچی، برای اتو چی خوبه، ایکس دوپل و ...